

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

8

1911

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

BAS. N. GRÉGORIADÈS

Ε.Υ.Δ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

— Διαγράμματα ἑλληνικῶν πόλεων. Ἐν τῷ Δημοσίῳ ἀρχεῖῳ τῆς Βενετίας (R. Archivio di Stato) ἐν τῷ τμήματι Provveditori alle Fortezze. Levante. Busta 1 εὑρηνται τὰ ἐξῆς διαγράμματα ἑλληνικῶν πόλεων ὠχυρωμένων, ἐνδιεφερουσῶν τοὺς Βενετούς, κατὰ τὸν Indice dei disegni.

ἀρ. 1. Ἀτене. Disegno del prospetto (τὸ διάγραμμα τοῦτο ἀποσπασθὲν ἐκ τοῦ φακέλου εἶνε ἐκτεθειμένον ἐν τῇ κίθουστῃ τῆς παλαιογραφίας, Sala diplomatica).

ἀρ. 2-5. Candia (Ἡράκλειον).

ἀρ. 6-28. Corfù.

ἀρ. 29. Κορίνθου. Disegno di fortificazioni.

ἀρ. 30. Gomenizza (Γουμινίτσα τῆς Ἡπείρου). Disegno del porto.

ἀρ. 31. Malvasia (Μονιμβασία). Disegno della fortezza

ἀρ. 32. Modone, Corone, Navarino vecchio e nuovo. pianta e prospetto della fortezza (2 disegni).

ἀρ. 33. Modone. Pianta e profilo del castello a mare.

ἀρ. 34. Negroponte (Χαλκίς). Disegno della città e dintorni.

ἀρ. 35. Parga.

ἀρ. 36. Prevesa Pianta, e Pianta della fortezza (Disegni 4).

ἀρ. 37. Romania (Ναύπλιον). Disegno di un baloardo.

ἀρ. 38. Vonizza. Pianta e veduta delle fortezze (Disegni 5).

ἀρ. 39. Ζάντε. Disegno della fortezza.

ἀρ. 40. » » del lazaretto

Ἐν δὲ τῇ Busta 4 τοῦ αὐτοῦ τμήματος, περιλαμβανούσῃ διαγράμματα πόλεων καὶ φρουρίων τῆς Ἀλβανίας, Ἰστρίας καὶ Δαλματίας, περιλαμβάνεται μετὰ τῶν ἄλλων ὑπ' ἀρ. 84. Butrinto (Βουθρωτόν). Disegno della fortezza.

* Ἀπαντα τὰ διαγράμματα ταῦτα εἶνε εὐχῆς ἔργον φωτογραφου-

μενα νὰ ἐκτεθῶσιν ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἑταιρείας, τῆς συλλογῆς συμπληρουμένης καὶ δι' ἄλλων διαγραμμάτων, ἀποκειμένων ἐν ἄλλοις τμήμασι τοῦ Ἀρχείου ὡς καὶ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Ἀστικῆς μουσείου (Museo Civico) τῆς αὐτῆς πόλεως καὶ ἀλλαγῶν ἐν Βενετίᾳ.

— Πανταλέων Μάμουκας. Ἐν τῷ φ. 1946 τοῦ Παρισιακοῦ κώδικος 949 (Reg. 2985, 2), περιέχοντος θεολογικὰ ἔργα τοῦ Εὐσεβίου Καισαρείας, Μιχαὴλ τοῦ Ψέλλου καὶ ἄλλων, εὕρηται βιβλιογραφικὸν σημείωμα, ἀξίον λόγου, ἀτε γεγραμμένον ὑπὸ Πανταλέοντος Μάμουκα, προφανῶς ὄντος τῶν προγόνων τοῦ πολλοῦ τμηματάρχου ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Παιδείας Ἀνδρέου Μάμουκα. Τὸ σημείωμα τοῦτο, ἐκδοθὲν ἀνακριβῶς ὑπὸ τοῦ κ. Ἐρρίκου Ομοῦνι ἐν τῇ Revue des bibliothèques Τόμ. Β' (1892) σ. 199, ἐπανεκδίδω ἐνταῦθα μετ' ἀντιβολῆν, ἔχον ὡδε· Ἐμεταιγρόφισάν αἱ παροῦσαι ὁμιλίαι τοῦ παρῶντος βιβλίου ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Ἀγκῶνος (Ομοῦνι Ἀμῶνος) τῆς Ἰταλίας μέρος, διὰ χηρὸς ἐμοῦ ευτελοῦς Πανταλέοντος Μάμουκα : † ὑποτέτακμενος τῇ ἑλληνικῇ ἐκκλησίᾳ. Ὑπάρχειν ἐτῶν κη. Οἱ ἀναγνησκοντες ἐρώσθαι καὶ ὑπὲρ αἰμοῦ εὐχεστε : —

Ἐν ἔτι μετὰ τὴν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνσάρκον οἰκονομίαν, ἀφλα', μὴνὸς ἑκατομβαιῶνος κα', ἡμέρα δ'η, ὥρα ε'η. Τελλὸς καὶ τῷ θεῷ δόξα.

Ἀξία σημειώσεως εἶνε ἡ διηγετικὴ φιλωσις τοῦ ρ.

— Σγουρομαλλαῖος. Ὁ ἐν Σμύρνη ἐμὸς μαθητὴς κ. Νικόλαος Κ. Χ Κωστῆς, δ. φ., ἔγραψέ μοι τῇ 22 Ἰανουαρίου 1911 τάδε·
« Ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὑμέτερον ἄρθρον ἐν Νέῳ Ἑλληνομνημονίῳ Δ' σ. . . . περί Σγουρομαλλαίων σημειῶ ὑμῖν, ὅτι ἐν τῷ Σμυρναϊκῷ Μητροπολιτικῷ Κώδικι Α' σελ. 253 ἀναφέρεται τις Χῆ Σγουρομάλλης Παλαιολόγος ἀγοράσας τῷ 1737 καράβιον τρικάρταρον καὶ ἐν σ. 360 εὕρισκεται τὸ πραικοσύμφωνον τοῦ αἰῶρ Δημητρίου Σγουρομάλλη, ἀγραμμάτου, τῷ 1764 ».

— Διορθώσεις εἰς τὰς ἐνθυμησεις. Ὁ μακαρίτης συνάδελφος Σπυρίδων Βασις εἶχεν ἐπιστείλει μοι ἐν περίπτῳ ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου, τῇ 27 Μαΐου 1911, τάδε·

Τὸ ἐν Ἑλληνομνήμονος Ζ' σελ. 259 στ. 11 ντάπια ἀναγνωστίον ντάτσια τ. ἱ. dazi. Καλεῖται δὲ dazio ἰταλιστί ἢ δόσις ἢ ἀποφορά. Εἶναι ἄρα ἐνταῦθα ἡ λ. συνώνυμος τῆ ἐπακολουθούσῃ πάγες (paghe), ἣ σημαίνει τὰ μισθώματα.

Τὸ δ' ἐξῆς «μὲ τὸ νάποστενέρουον διὰ τὰ τάπεια» ἀναγνωστίον ἴως καὶ τὸ νά σοστενέρουον διὰ τὰ ντάτσια τ. ἱ. καὶ τὸ νά ἐπιμενούν οι ἀρχόντες διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποφορῶν. Εἶναι δηλ. τὸ ἰταλικὸν ῥῆμα *sostenere*.

Τέλος τὸ ἐν στ. 16 Σιρ εἶναι τὸ ἀγγλικὸν *sir* = *monsieur*. οὕτω δὲ προσηγορεῦντο, ὡς γνωστὸν, ἐν Ἑπτανήσῃ οἱ ἀγγλιζόντες τῶν ἀρχόντων.

Στ. 2 (κάτωθεν) ἀναγνωστίον (ἢ νοητίον) νάπογράφουν τὸ τίποτες του ἢ νά ἀπογράψωσι τὰ κτήματα αὐτῶν.

Σελ. 263 στ. 18 ἡ σύνταξις ἀπαιτεῖ νά τεθῆ τελεία στιγμή μετὰ τὸ κατακαιόμενος. Ἐν δὲ στ. 6 (κάτωθεν) ἀντὶ τοῦ ὡς ἀναγνωστίον καὶ, ἵνα ἡ σύνταξις ἦ εὐφώρμησαν... τοῖς... χωρίοις καὶ μηδενός... ἀνθισταμένου κατέκαυσε κτλ.

Σελ. 263, στ. 16 ἔξαλειπτέον τὸ μετὰ τὸ Τριάδος κόμμα.

Σελ. 264, στ. 5 στικτίον ὦδε' ... οὔτοι μὲν χαίροντες... εἰς τὸ αὐτῶν ἐπανῆλθον στρατόπεδον, οἱ δὲ βάρβαροι... εἰς τὴν κωμόπολιν ἀπεκλείσθησαν. Μετ' οὐ πολλῶν ἡμερῶν παρέλευσιν... κρατηθέντος τοῦ τόπου ὑπὸ τοῦ χριστωνύμου στρατοῦ, ὡς ἔγνων τοῦτο οἱ ἐν τῇ κωμοπόλει... ὄχοντο λαβόντες τοὺς ἡμετέρους κτέ.

— Ἑπανόρθωσις ἐπιγραφῆς τοῦ Νικολάου Γατελούζου. Ὁ ἐν Ῥώμῃ φίλος κ. Οὐίλλιαμ Μίλλερ ἐπέστειλέ μοι τῇ 4 Ἀπριλίου 2911 τὰδε·

«Τὰ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῇ δημοσιευθείσῃ ἐν Νέφ Ἑλληνομνήμονι Τόμ. Ζ' σ. 343 στ. 3 CDNI. HEC ἀναγνωστέα Domini haec· Ὁ τίτλος οὗτος εὐρίσκεται ἐν πολλοῖς ἐγγράφοις. Ἡ δὲ ἀνάγνωσις τοῦ κ. Κωστῆ ΑΕΝΙ δὲν ἔχει ὀρθῶς, διότι ἡ Αἶνος δὲν ἀνῆκε μετὰ τὸ 1456 εἰς τοὺς Γατελούζους, ἡ δ' ἐπιγραφὴ ἀναφέρεται εἰς τὸν Νικόλαον Γατελούζον, ἀρξάντα ἐν Μυτιλήνῃ ἀπὸ τοῦ 1458».

— Ἑσπωνυμῆαι ἀλαγονακαί. Ὁ πρῶτον καθηγητῆς γυμνασίου κ. Δ. Χ. Δουκάκης ἀπέστειλέ μοι τὰς ἐξῆς ἐξ Ἀλαγονίας τοπωνυμίας·

Αἰμυαλός, ὅπου κεῖται ἡ μονὴ ἡ ἐπικαλουμένη νῦν ὁμοίως Αἰμυα-
 λός. — Βώλιμος ἢ Βώλιμος, ὅπου νῦν κεῖται ἡ Παναγία Βωλι-
 μιανάτισσα, ἐπέχουσα τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου ἱεροῦ τῆς Λιμνάτιδος
 Ἄρτεμιδος. — Βροχωτό. — Γιατρέϊκα. — Ἅγιος Νικόλαος. — Ἅγιος
 Μαυρίκος. — Μανεσοῦ. — Μπογαρία, ἐν τῷ χωρίῳ Μεγάλη Ἀνα-
 στάσθα. — Κυλισμένο λιθάρι, ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ. — Γραμμεινὴ πέτρα,
 ὅπου ἀνεκαλύφθησαν ἑλληνικαὶ ἀρχαιοτάτες. — Ξεροβοῦνα. — Λιγου-
 ρεῖκα, τοποθεσία τοῦ χωρίου Καρβέλι. — Λιάτοθα, ὁμοίως. — Πορ-
 γιά, ὁμοίως. — Μαρτύρινες, ὁμοίως. — Μαχαλάς, ὁμοίως. — Πανα-
 γιωτέϊκα, τοποθεσία. — Νιοχωρί, τοποθεσία. — Πλατσιῶτες, τοπο-
 θεσία. — Παληόκαστρο, τοποθεσία. — Παληόπολις, τοποθεσία. —
 Λιμποβοῦνι, ὄρος τῆς Ἀλαγωνίως. — Μαλεβός, ὁμοίως. — Καμινα-
 ροῦ. — Μπόραβο. — Ἅγιος Ἡλίας. — Ἅγιος Ἐλισσαῖος. — Μο-
 γλονιά. — Μικρὴ Μούσγα. — Κρούα βρούσι. — Ρογκοζονίτσα. — Τρία
 ἄλωνα. — Κουβάλιθα. — Φτερούχη. — Μουρόλαχα. — Σιανά. —
 Λαυρέϊκα. — Ἐστὸ Κοτσιρέϊκο καμάρι. — Κουβάρινα. — Δεληγια-
 νεῖκα. — Σιδερόπορτα, μονὴ διαλελυμένη ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμή-
 σεως τῆς Θεοτόκου. — Μελέ, μονὴ διαλελυμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ
 Προδρόμου. — Λιμποβότα. — Κουπίτσα. — Καμάρες. — Λίμνες. —
 Χαλικιάνικα, τοποθεσία τοῦ χωρίου Σίστοθα. Ἐπὶ τῆς τοποθεσίας
 ταύτης ὑπάρχουσι σωρεῖαι χαλικίων Πιθανῶς ἐνταῦθα ὑπάρχουσι τὰ
 εἰρεῖπια τῆς ἀρχαίας Δενθυλείας ἢ Δενθυλίων κατὰ Στέφανον τὸν
 Βυζάντιον. Ὁ δὲ Ross σ. 98 ἐτοποθετεῖ ἐνταῦθα τὸ ἱερόν τῆς Λι-
 μνάτιδος Ἄρτεμιδος, λέγων ἀσώζονται ἐτι κίονες ὀκτάγωνοι καὶ γείσα
 ἔχοντα ὅλως αἰγυπτιάζοντα τύπον. Ἀλλὰ πιθανώτερον, καθ' ἃ
 ἐλέγηθῃ ἀνωτέρω, τὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ τούτου ἐπέχει νῦν Παναγία ἡ
 Βωλιμιανάτισσα.

— Τουρκικὸν ἔγγραφον περὶ δύο ἀγιορειτικῶν μο-
 νῶν. Ἐν τῷ Staatsarchiv τῆς Βιέννης ἐν τῷ τμήματι τοῦ ἀρχείου
 Ῥαγούζης ὑπ' ἀρ. 1176 ἀπόκειται ἔγγραφον τοῦ Ἀχμέτ πασᾶ,
 βεζύρου τοῦ σουλτάνου Βαγιαζίτ, γεγραμμένον τῷ 1501, δι' οὗ ἀγ-
 γέλλει εἰς τοὺς Ῥαγουζαίους, ὅτι Σέρβοι μοναχοὶ τῶν ἀγιορειτικῶν
 μονῶν Χιλιανδαρίου καὶ Ἁγίου Παύλου, προσελθόντες ὅπως παρου-
 σιασθῶσιν εἰς τὸν σουλτάνον, παρεπονέθησαν, ὅτι οἱ Ῥαγουζαῖοι ἀπό-
 τινων ἐτῶν δὲν ἤθελον πλέον τὰ πληρόνωσιν εἰς τὰς εἰρημένους μονὰς

κληροδότημά τι τοῦ Σέρβου τσάρου Στεφάνου. Ὁ πασσᾶς συμβούλευσι τοὺς Ῥαγουζαίους ὡς φίλος νὰ συνδιαλλαγῶσι μετὰ τῶν μοναχῶν, ἄλλως, ἐν ἐπαναληφθῶσι τὰ παράπον' αὐτῶν, θάναγκασθῆ νὰ εἰσαγάγῃ αὐτοὺς εἰς τὸν σουλτάνον, ὅπερ ἀπέφυγε νῦν, ἅτε ὢν φίλος τῶν Ῥαγουζαίων.

Τὸ ἐγγραφοῦν τοῦτο τοῦ Ἀχμέτ πασσᾶ εἶνε γεγραμμένον σερβιστί, συνάπτεται δ' ἐν τῷ Βιενναίῳ ἀρχεῖῳ γερμανικῇ μετάφρασις τοῦ γνωστοῦ σλαβολόγου Miklosisch, ἣν ἀποδίδομεν ἐνταῦθα ἑλληνιστί, ἔχουσαν ὡδε·

α Ἐλέω θεοῦ καὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ κραταιοῦ καὶ ὑψηλοῦ ἡμῶν κυρίου, τοῦ αὐτοκράτορος σουλτάνου Βαγιαζίτ χάν (δισπότου) ἀπάντων τῶν παραλίων, τῶν τῆς Ῥούμελης, τῶν τῆς Καρκαμανίας, τῶν τῆς Ἀνατολῆς, τῶν τῆς Ῥωμανίας καὶ πολλῶν ἄλλων χωρῶν. Παρὰ τοῦ ἐκλεισμένου ἔρχοντος, ἐλέω διαπρεποῦς βεζύρου καὶ ἀντιπροσώπου τοῦ αὐτοκράτορος, Ἀχμέτ πασσᾶ, φιλικούς χαιρετισμούς καὶ πληροφορίαν περὶ τῆς υἱείας εἰς τὸν ἐκλεισμένον δόγην καὶ τοὺς εὐπατρίδας τῆς Ῥαγουζης. Ἡ λαμπρότης ὑμῶν δεχθήτω τὸ παρὸν, δότω δὲ ὁ θεός, ἵνα τοῦτο καὶ πᾶν ἄλλο γράμμα εὖρῃ ὑμᾶς ζῶντας, υἱεῖς καὶ χαίροντας· ἡμεῖς δὲ ζῶμεν καὶ υἱαίνομεν, θεόμενοι τοῦ θεοῦ τοῦ κυρίου. Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος γνωρίζομεν ὑμῖν, εὐπατρίδαι, ὅτι μοναχοὶ τῶν σερβικῶν μονῶν Χι...ανταρίου καὶ Ἀγίου Παύλου ἐν τῷ Ἀγίῳ ὄρει ἤλθον εἰς τὴν Πύλην τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ αὐτοκράτορος καὶ ἤθελον νὰ διηγηθῶσιν εἰς τὸν κύριον καὶ αὐτοκράτορα τὰ πάντα, μικρὰ καὶ μεγάλα, ὅτι καὶ διὰ τίνος λόγον ὁ αὐτοκράτωρ Στέφανος κατέλιπεν εἰς τινὰ ἐκκλησίαν ἐν Ἱεροσολύμοις εἰσόδημά τι, ὅτι ἡ ἐκκλησία ἐκείνη κατεστράφη, ὅτι κατόπιν ἡ αὐτοκράτειρα Μάρα ἤλθεν εἰς συνεννοήσιν μεθ' ὑμῶν, ὅτι ὑμεῖς ἀπετίνατε τὸ εἰσόδημα ἐκεῖνο εἰς τὰς προμνημονευθείσας δύο μονὰς, ὅτι τοῦτο ἐποίησατε ἐπὶ τινος ἔτη, ἀλλ' ὅτι ὁμως ἀπὸ τινῶν ἐτῶν κακῆ τις γυνὴ διὰ μαγγανειῶν ἤγαγεν εἰς τὸ νὰ παρκαρᾶτῆτε εἰς αὐτοὺς τὸ εἰσόδημα τοῦτο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. Ὅτ' ἐγὼ ἤκουσα τοῦτο καὶ ὑπελόγησα ποῦ ἐσκόπουν ἐκεῖνοι νὰ πρρευθῶσι, δὲν ἐπέτρεψα εἰς αὐτοὺς ὡς ὑμέτερος φίλος νὰ ὁμιλήσωσι μετὰ τοῦ κυρίου καὶ αὐτοκράτορος. Ἄλλοιπὸν θεωρῆτέ με φίλον καὶ θέλητε νὰ παραδεχθῆτε τὴν συμβουλήν μου, συνδιαλλάχθητε μετ' αὐτῶν καὶ δίδετε εἰς αὐτοὺς ὃ τι ἀνήκειν

εἰς αὐτοὺς μέχρι τοῦδε καὶ ἐν τῷ μελλόντι, διὰ νὰ μὴ χαθῆ τὸ μικρὸν αὐτῶν ἔσοδον. Ἄλλ' ἂν δὲν παραδεχθῆτε τὴν συμβουλὴν μου, νὰ εἰξεύρετε, ὅτι, ὅταν ἐπανεέλθωσι, ὅπως ὁμιλήσωσι μετὰ τοῦ κυρίου καὶ κύτοκράτορος, ἡμεῖς δὲν θὰ ἐμποδίσωμεν αὐτούς. Χάριν μεγαλειτέρας ἀσφαλείας ἔστειλα εἰς ὑμᾶς, τοὺς φίλους μου, τὸν ὑπῆρτην μου Raditsch. Πιστεύσατέ τον εἰς ὅσα καὶ ἂν σας εἴπῃ περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως· εἶνε ἰδικοὶ μας λόγοι. Εἶθε ὁ θεὸς νὰ σὰς διαφυλάττῃ ἐν χαρᾷ καὶ τιμαῖς.

— **Ἐπιστολαὶ Λιγαρείδου.** Τρεῖς ἐπιστολαὶ τοῦ Λιγαρείδου, φέροντος κατὰ κόσμον τὸ ὄνομα Πανταλείοντος, ἐκ Ζακύνθου καὶ Γαλατᾶ, τῶν ἐτῶν 1642 καὶ 1643, γεγραμμέναι ἑλληνιστὶ καὶ ἀπευθυνόμεναι πρὸς τὸν Λέοντα Ἀλλάτιον μνημονεύονται ὑπὸ τοῦ *Carlo Mazzi* *Tre epistolari nella Vallicelliana ἐν Τόμῳ Β'* (1890) τῆς *Rivista delle Biblioteche*. Αὐτόθι δὲ γίνεται λόγος καὶ περὶ τριῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ ὡς Παταίου μητροπολίτου Γάζης, σταλεισῶν τῷ 1654 ἐκ Χίου εἰς τὸν Ἀλλάτιον, ὧν μία μὲν ἑλληνική, δύο δὲ λατινικαί. Περὶ ἄλλης ἐπιστολῆς τοῦ αὐτοῦ, τοῦ ἔτους 1663, ἴδε Νέον Ἑλληνομνήμονα Τόμ. Δ' σ. 207 ἀρ. 8.

— **Γυναικεῖα ὀνόματα.** Ὁ ἐν Ἀλμυρῷ ἑλληνοδιδάσκαλος κ. Ἀθανάσιος Σπυριδάκης ἐπέστειλέ μοι τῇ 9 Αὐγούστου 1905 τάδε· «Δὲν νομίζω ἄσκοπον νὰ παραθέσω πίνακας φυτωνομικῶν, ζωονομικῶν, μεταλλωνομικῶν, ἔθνικοῦ καὶ ἀστρωνομικῶν ὀνομάτων γυναικῶς καὶ ἀνδρῶς, ἐξηγμένους ἐκ χειρογράφου τῆς μονῆς Ξυνιας, ὀνομάτων μνημονευομένων ἐν τῇ προσκομιδῇ. Ἀντέγραψα τὰ ὀνόματα ταῦτα κατὰ τὸ ἔτος 1902, μεταδᾶς εἰς τὴν μονὴν σὺν τῷ κ. Δ. Πανοπούλλῳ, τότε σχολάρχῃ Ἀλμυροῦ, καὶ τῷ κ. Ν. Γιαννοπούλλῳ, κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἰπουργείου, ἵνα καταγράψωμεν τὰ χειρόγραφα τῆς μονῆς. Ὡς δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ, τὰ ὀνόματα ἐν τῷ μνημονευθέντι χειρογράφῳ δὲν ἀνεγράφησαν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, δὲν δύναμαι δὲ νὰ ὀρίσω μέχρι τίνος χρονικοῦ ὁρίου διήκει τὸ χειρόγραφον. Περιέχει ἀνδρῶν μὲν 36 ὀνόματα, γυναικῶν δὲ 144.

«Α'. Φυτωνομικὰ ὀνόματα γυναικῶν·

1. Ἀλταίας. — 2. Ἀνθης, Ἀνθίτζας, Ἀνθούλλας. — 3. Βαρσάμωσ (οὕτως). — 4. Γεροφαλίας. — 5. Δάφνης. — 6. Λουλούδας. — 7. Μηλιάς. — 8. Νεράντζας. — 9. Ρόδωσ (δὶς). — 10. Τριανταφύλλωσ.

αβ'. Ζωωνυμικά ὀνόματα γυναικῶν·

1. Γεράκως, Γερακοῦς, Γερακίνας. — 2. Παγώνας. — 3. Περιστεράς.

αγ'. Μεταλλωνυμικά ὀνόματα γυναικῶν·

1. Ἀργυρῆς (δῖς). — 2. Ἀσημῶς, Ἀσημίνας. — 3. Ζαφείρως —

4. Μαλάμως (τρῖς), Μαλαματοῦς. — 5. Χρῦσως, Χρυσαίδως (δῖς), Χρυσούλλας, Χρυσάφως. Τούτοις προσθετέον καὶ (6) τὸ Κρουστάλλως.

αδ'. Ἐθνικὸν ὄνομα γυναικῶς·

1. Δαμασκῶς.

αε'. Ἀστρωνυμικά ὀνόματα γυναικῶν καὶ ἀνδρῶς·

1. Ἀστίρως. — 2. Αὐγέρως. — 3. Αὐγερinoῦ.

αϛ'. Σύνθετον ὄνομα ἐκ μετάλλου καὶ ἀνθους.

1. Χρυσάνθως.

α. Ἐν δὲ ὄνομα Μόσχως δὲν ἠξέστω ποῦ νὰ κατατάξω.

α. Ἐκ τῶν φυτωνυμικῶν καὶ νῦν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀλμυροῦ εὐχρηστα εἶναι δύο, Βαλσάμω καὶ Τριαντάφυλλος, ὅπερ εἰν' εὐχρηστον καὶ ἐν Ἡπειρῷ. Ἐτι δ' ἐν Ἡπειρῷ τὸ ὄνομα μηλιά λαμβάνεται ἀντι θυγατρὸς ἐν τῇ εὐχῇ «Πέντε γιουὺς καὶ μιά μηλιά», ἐν δὲ τῇ παροιμίᾳ ἐπὶ τὸ μῆλο ἀποκάτω ἀπ' τῆ μηλιά θὰ πείσῃ ἐπὶ ὁμοιότητος τέκνων τοῖς γονεῦσιν ἢ μὲν μηλιά ἀντι γονέως, τὸ δὲ μῆλον ἀντι τέκνου. Ἐν δὲ τῇ γνωστῇ παροιμίᾳ α' Ἀπ' ἀγκάθι βγαίνει ρόδο καὶ ἀπὸ ρόδο βγαίν' ἀγκάθι», λεγομένη ἐπὶ ἀνομοιότητος τέκνων πρὸς γονεῖς, τὸ ρόδον λαμβάνεται ὅτε μὲν ἀντι γονέως, ὅτε δὲ ἀντι τέκνου.

α. Τῶν δὲ μεταλλωνυμικῶν εὐχρηστα εἶναι καὶ νῦν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀλμυροῦ τὰ ἐξῆς· 1. Ἀργύρις. — 2. Ἀσημίνα. — 3. Μαλάμω. Ἐν Ἡπειρῷ δὲ τὰ ἐξῆς· 1. Ἀργύρω καὶ ἐπ' ἀνδρὸς Ἀργύρις. — 2. Φειρούσιω, ἀντι Ζαφείρω — 3. Χρυσῇ, Χρυσούλλα καὶ τὸ σύνθετον Χρυσάνθη. Τούτοις προσθετέον καὶ 4. τὸ Κρουστάλλω.

α. Ἐκ δὲ τῶν ζωωνυμικῶν εὐχρηστον εἶναι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀλμυροῦ ὡς ἐπώνυμον τὸ Περιστεράς.

— Μετοίκησις τῶν μοναχῶν Φανερωμένης εἰς Αἴγυον. Ἐπιγραφικὸν χάραγμα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς μονῆς Φανερωμένης τῆς Σαλαμίνος, ἀναγνωσθὲν ὑπ' ἐμοῦ πρὸ ἐτῶν, ἔχει ὡδε 1827 ὀχτοβρίου εμετικησαν ἰ καλὸγερὶ εἰς ἔγινα. Τὸ πλημῆμα τοῦτο προσθετέον εἰς τὰς Ἐνθυμήσεις τὰς ὑπ' ἐμοῦ ἐκδοθείσας ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι Τόμ. Ζ' σ. 113 κ. ἑ.

— **Ἰεζεκιήλ Εὐρύπου.** Ἐν χαρτῶν Εὐχολογίῳ τῆς βιβλιοθήκης τῆς μονῆς τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου εὗρον τῷ 1902 ἀναγραφομένην Φήμην, ἐν ἣ ἡ πλὴν τοῦ Ἱερειοῦ Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Μελετίου Ἀλεξανδρείας τοῦ Ἰωάννου Ἀντιοχείας καὶ Σωφρονίου Ἱεροσολύμων γίνεται μνεία καὶ Ἰεζεκιήλ τοῦ πανοσιωτάτου μητροπολίτου τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Εὐρύπου ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Εὐβοίας, οὗ ἡ ἀρχιερατεία ὀρίζεται ἐντεῦθεν ὡς σύγχρονος τῶν εἰρημίνων πατριαρχῶν.

— **Στεχοῦργημα κατὰ Λουκιανόν.** Ὁ μακαρίτης ἀρχιμανθρῆτης Χρυσόστομος ὁ Λαυριώτης μοι εἶχεν ἐπιστείλει τῇ 18 Μαΐου 1905 τὰ ἐξῆς, ἅτινα ἐμελλε κατόπιν νὰ συμπληρώσῃ κατὰ παράκλησίν μου καὶ δι' ἑτέρων εἰδήσεων, ἐν οἷς καὶ ἡ δήλωσις τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ οἰκείου κώδικος τῆς ἐν Ἀγίῳ ὄρει ἱερᾶς μονῆς Λαύρας καὶ τοῦ αἰῶνος καθ' ὃν εἶνε γεγραμμένος. Θανόντος δ' ἐν τῷ μεταξύ τοῦ λογίου Ἀγιορείτου, ἀρκοῦμαι δημοσιεύων τὰ τὸ πρῶτον ἐπιστάλντα.

α' Ἐν τετρακοσίοις πεντήκοντα δεκαπεντασυλλάβοις στίχοις σώζεται ποίημα ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς ὑπόθεσιν ἔχον τὰ παρὰ Λουκιανῷ «Περὶ Συρίας θεοῦ» § 17-25. Εἰ μὴ ἐξ ἄλλου τινὸς κώδικος εἰσι γνωστὰ ταῦτα, ἀξίζει τὸν κόπον ἢ τούτων ἀνταγραφή καὶ δημοσίευσίς ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι;

»Τοῦ ἀνωτέρω ποιήματος ἀντιγράφω στίχους τινὰς πρὸς ἀκριβεστέραν τούτου ἀντίληψιν'

Καὶ ἀγκαλὰ μᾶς φαίνονται τῶν παλαιῶν ἱκείνων
αἰσχρολογίαις βέβαια καὶ μῦθοι τῶν Ἑλλήνων,
δὲν τὸ ἀρνοῦμαι καὶ ἐγὼ μυθώδεις ἱστορίας
πῶς εἰν' τὰ περισσότερα Ἑλλήνων φλυαρίαις;
ὁμως μὲ περιέργειαν ἀνίσως καὶ βαθύνει
καθένας εἰς τὴν γνώμην μου νομίζω θέλει κλίνει

.
. τούτη ἡ ἱστορία
ὅπου ἀπ' τὴν ἑλληνικὴν εἰς τὴν ἀπλὴν τὴν φράσιν
ἐμεταφράσθη ἀκριβῶς καὶ ὅποιος τὴν διαβάσῃ
.

κι' ἄς ἔχη ξόμπλι τὸν υἱὸν τούτου τοῦ βασιλέως
 Σελεύκου τὸν Ἀντίοχον μονάρχον τῆς Συρίας

 τῆς μητριάς τὸ ὄνομα τὸ λέγαν Στρατονίκη

 δὲν θέλει ὁμῶς εὐρεθῆ κανεὶς ποτε λογιάζω
 ὅπου νὰ μὴν δοκιμάσῃ τὸν ἔρωτα, σὲ τάζω
 κι' ἀνίσως εὐρεθῆ κανεὶς νὰ μὲ τὸ βεβχιώσῃ
 πῶς ἀπ' τὸν ἔρωτα αὐτὸς μπόρῃσε νὰ γλυτώσῃ,
 τότε κι' ἐγὼ πρέπει νὰ πῶ λοιπὸν πῶς διορίζει
 καλὰ καὶ ἕνας στιχουργὸς λέγει: κι' ἀποφασίζει
 ἢ ἄγγελος ἄσώματος πῶς εἶναι ὁ τοιοῦτος
 ἢ ἕνα ζῶον ἄλογον ἀναμφισβόλως τοῦτος·
 ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄγγελος, ἄλογον δὲν τὸ στέργω,
 εἰς πάθη ὑποκείμενος ἄνθρωπος εἶμαι λέγω

 καὶ τὸν Κομβάβον ὡς θεὸν λατρεύουν καὶ τιμοῦσιν ».

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ μακαρίτης Χρυσόστομος. Τὰ δὲ παρατεθέντ'
 ἀνωτέρω ἀποσπάσματ' ἀρκοῦσιν, ὅπως διαγνωσθῆ, ὅτι ἔχομεν ἐν-
 ταῦθα τὸ κεφάλαιον «Κομβάβος καὶ Στρατονίκη» τοῦ Καθρέπτου
 γυναικῶν τοῦ Καισαρίου Δαπόντε τοῦ ἐκδοθέντος ἐν Βενετίᾳ τῷ
 1766. Τοῦ ποιήματος τούτου ἔχομεν σωζόμενον καὶ αὐτόγραφον
 κώδικα τοῦ συγγραφέως ἐν τῇ ἀγιορειτικῇ μονῇ Σηροποτάμου ὑπὸ
 τὴν ἐπιγραφὴν «Φανάρι γυναικῶν» (Σπυρ. Π. Λάμπρου Κατά-
 λογος Τόμ. Α' σ. 221 κ. ἑ.).

Τοῦ λόγου δὲ γενομένου περὶ τοῦ Καισαρίου Δαπόντε, δὲν θεωρῶ
 ἄσκοπον νὰ σημειώσω ἐνταῦθα, ὅτι εἰκὼν τοῦ Σκοπελίτου στιχουργοῦ
 καὶ πολυγράφου σώζεται ἐν τῷ κώδικι 32 τοῦ Ζωγραφείου, αὐτο-
 γράφῳ τοῦ συγγραφέως (Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως Δύο κατά-
 λογοὶ ἑλληνικῶν κωδίκων ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῆς Μεγάλης τοῦ
 Γένους σχολῆς καὶ τοῦ Ζωγραφείου. Ἐν Σοφίᾳ. 1909 σ. 42).

— **Διόρθωσις εἰς Κεδρηνόν.** Ὁ συνάδελφος κ. Ἀνδρέας
 Σκιας ἐπίστευε μοι τὰ ἑξῆς: «Ἐν τινι χωρίῳ τοῦ Κεδρηνοῦ, ὅπερ
 παρατίθεται ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμονος ἐν τῇ τοῦ

Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ πανεπιστημίου Ἐπιστημονικῆ Ἐπιτηρίδι Η' (1912), Μέρ. Α' σ. 66, ἀναφέρεται λαὸς τις ἄλλως ἄγνωστος λεγόμενος Παραπανίται.

Ἐν τῷ εἰρημένῳ χωρίῳ (Τόμ. Α' σ. 266 Βόννης) ὁ Κεδρηνὸς διηγούμενος ἐπὶ τῷ μυθικώτερον τὴν ἱστορίαν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου λέγει περὶ αὐτοῦ ὅτι πρὸς Μάρδους καὶ Κεδρουσίους καὶ Ὑρκανοὺς καὶ τοὺς λεγομένους Ἀρμασποὺς, ἐξ ὧν Θαλευτήν τὴν Ἀμαζόνα σύμμαχον ἐδέξατο, Παραπανίταις τε καὶ τοῖς περὶ τὸν Θερμώδοντα καὶ τὴν λεγομένην ἄορον πέτραν ἐπεφοίτησε. Τὸ ὄνομα τῶν Παραπανιτῶν νομίζω προφανῶς ἐσφαλμένον, διορθωτιῶν δὲ εἰς Παρουπανίται, ἦτοι οἱ παρὰ τὸν Ὑπανιτῶν τὸν ἐν Σκυθίᾳ ποταμὸν οἰκῶντες. Παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντιῷ ἐν λ. Ὑπανις ἀναφέρεται ἔθνικόν Ὑπανίτης.

— **Ἐπίγραμμα Ἰωάννου Δοκειανοῦ.** Ἐν τῷ ἐπιγράμματι τοῦ Ἰωάννου Δοκεινοῦ ὡς βιβλιογράφου τοῦ ὑπ' ἀρ. 2685 Παρισιακοῦ κώδικος, οἷον ἐξείδωκ' αὐτὸ ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι Τόμ. Α' σ. 303, παρελείφθη μίᾳ λέξις. Διὸ ἀναδημοσιεύω αὐτὸ ἐνταῦθα πλήρες, ἔχον ὡδε:

Τέρμ' εὐκτὸν λάχ' Ὀμηρος Ἰωάνναο πόνοισι.
βασιλίδος πολιταο, ἐκ γενεῆφι Δοκειῆς.

— **Παρατηρήσεις εἰς τὰς Ἐνθυμήσεις.** Ὁ ἐν Σωζοπόλει κ. Κωνστ. Δ. Π. Ἰωαννίδης ἐπέστειλέ μοι τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις εἰς τὰς ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι Τόμ. Ζ' σ. 121 κ. ἐ. ἐκδοθείσας Ἐνθυμήσεις:

Ἀριθ. 5, στ. 5. — «Μαραιῶς» (;) ἀνάγνωθι, Μαριανοῦ. Ἦν δὲ οὗτος ὁ πατρίκιος Μαριανὸς ὁ Ἀργυρὸς ὁ ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου ἐξώσας ἐκ Καλαβρίας τοὺς ἐκ Σικελίας ἐπιδραμόντας Ἀραβας.

Ἀριθ. 10, στ. 2 ἔτος 1059. — «Βοῆλα». Σύγχρονος αὐτοῦ ἀναφέρεται καὶ ἕτερος ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἐπώνυμον, ὁ γελωτοποιὸς τοῦ Κωνσταντίνου Μονομάχου (1042-1055) Ῥωμανὸς Βοῖλας.

Ἀριθ. 47, στ. 2. — Ῥαιδιστὸς (πάλαι Βισάνθη) παράλιος πόλις τῆς Θράκης ἐν τῇ Προποντιδί.

Ἄριθ. 64. στ. 7. — «Ἐπατριάρχους δὲ ὁ Κομνηνὸς χρόνον α', ἡμέρας ε'». Κατὰ τὸ ἔτος 1355 ἐμφανίζονται δύο ἐν τοῖς Πατριαρχικοῖς Πίναξι τοῦ κ. Μ. Γεδιῶν πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας Φιλοθεὸς (1354-1355) καὶ Κάλλιπτος ὁ Α' τὸ β' (1355-1363), ἀλλ' οὐδετερός διακρίνεται αὐτόθι διὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ του ἐπωνύμου. Μονον ἐν τῷ Α' τόμῳ τῆς Βυζαντηνῆς Λογοτεχνίας Κρούμβαχερ σελ. 210, ὁ πρῶτος τούτων ἐπωνυμεῖται «Κοκκίνος», καὶ τοῦτον βεβαίως ὑποδηλοῖ ἢ ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνημονι ὑπ' ἀριθ. 64 χρονικῇ σημείωσις. Ἄλλ' ἀ τὴν πατριαρχίαν αὐτοῦ ὁ Κρούμβαχερ ἀναθεῖσκει εἰς τὸ ἔτος 1353 μέχρι τῆς παλινρθώσεως τῶν Παλαιολόγων (1354 κατὰ Δεκέμβριον).

Καὶ ἐὰν μὲν τὰ δύο αὐτὰ ἐπωνύμα ἀναφέρονται εἰς τὸ ἴδιον πρόσωπον, δηλ. εἰς τὸν ἀπὸ Ἡρακλείας Φιλοθεόν, τοῦτο ἀποδοτέον εἰς παρακλήνωσιν τοῦ χειρογράφου καὶ ἐπομένως δεῖον νάποκατασταθῇ τὸ γνησίον· τίς ὅμως ὁ σύγχρονος «θειότατος καὶ σοφώτατος» πατριάρχης; Βεβαίως «Ἰωάννης ὁ Κομνηνός, ὁ Σωζοπολίτης» ὁ ἐν τοῖς κώδιξις Ἀγιορειτικῶ ἀριθ. 3381 τοῦ ις' αἰῶνος, φύλλῳ 200⁶-201⁶, καὶ Παρισιακῶ Ἑλλ. 3025 τῆς αὐτῆς ἑκατονταετηρίδος, φύλλῳ 16-19 ἀναφερόμενος.

Ἄριθ. 82, στ. 17. — «Φυράσαι τὴν θάλασσαν». Ῥῆμα τριτοπρός. δημῶδες «φυράρει καὶ φυραίνει» = ὀλιγοστεύει, ἔξ οὗ «φύρα» ἢ ἰλάττωσις.

Ἄριθ. 97 στ. 9 καὶ 22. — «Διάνπολις» Ἰζμπολις ἐν τῇ Βορείῳ Θράκῃ, τότε (1402) θέμα Μακεδονίας, νῦν ἐν Βουλγαρίᾳ ἐν τῷ νομῷ Πύργου.

Αὐτόθι στ. 31. — «Βρησις» νῦν Μπουνάρ-Χισάρ, ἐν Θράκῃ.

Ἄριθ. 99. — «Διὰ τοῦ χρονικοῦ τούτου σημειώματος ὀρίζεται ὁ μὴν τῆς ἀποβιώσεως τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ματθαίου τοῦ Α' ὁ παρὰ Μ. Γεδιῶν καὶ Κρούμβαχερ ἀποσιωπώμενος, ἀποκαθισταμένης οὕτω τῆς πατριαρχίας αὐτοῦ: (XI 1397 — † VIII 1410).

Ἄριθ. 101. — «Διὰ τοῦ σημειώματος τούτου γίνεται ἀκριβῶς γνωστὴ ἡ ἡμερομηνία τῆς ἀποβιώσεως τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Εὐθυμίου Β' ἢ παρὰ Μ. Γεδιῶν οὐδόπως ἀναφερομένη, παρὰ δὲ Κρούμβαχερ ἀορίστως (X ἢ XI 1410 — † 29 III 1416).

Ἄριθ. 104. — «Τὸ σημείωμα τοῦτο προςπικυροῖ τὴν γνώμην τοῦ ἱεροδιακόνου Παγκρατίου Δημάρη, ὅστις ὀρίζει ἐξαετῆ τὴν πατριαρχίαν τοῦ Πατριάρχου Μαξίμου Γ' (1476-1482), ὅστις παρὰ τοῦ κ. Ἀθ. Πιπαδοπούλου Κεραμείως σημειοῦται μὲν ὡς Β', ἀλλ' ἀποδίδεται αὐτῷ ἐξαετῆς πατριαρχία, ὡς καὶ παρὰ τῷ κ. Μανουὴλ Γεδεών καὶ τῷ Κρούμβαχερ, οἵτινες ὁμως δὲν ἀναφέρουσιν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν τῆς θανῆς αὐτοῦ, ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ σημειώματος εἰς τὰς γ' Ἀπριλίου τοῦ 1482.

Ἄριθ. 122, στ. 7. Ἀνδρόνικος Γιαγάρης. Τὸ ἐπώνυμον τοῦτο ἀπαντᾶται καὶ εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα ἐντύπου ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἐκδοθέντος «ἐν βενεταϊκῶν» παρὰ I. τοῦ Λιμπράντου ἀναλώμασι μὲν τοῖς αὐτοῦ ἐπιμελεῖα δὲ καὶ ἐπιδιορθώσαι Γρηγορίου τοῦ μαλαξοῦ εἰς τὴν ἐξῆς χειρόγραφον πρὸ τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1623 γραφεῖσαν σημείωσιν·

«† τὸ παρῶν εὐαγγέλιον ἀφιερῶθη παρὰ τοῦ κ. Θεοδώρου τοῦ γιαγάρη εἰς τὴν παναγίαν τοῦ τζαλαπῆ διὰ ψυχικὴν του σωτηρίαν· καὶ ὅπως τὸ ἀποξενόσι νὰ ἔχη τὰς ἀράς τῶν τετρακοσίων δέκα καὶ ὀκτὸ θεοφορον πρῶν καὶ ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ».

ὁ μητροπολίτης σωζουπόλεως καλλίνικος».

Ἄριθ. 126, στ. 1... — «1452» ἀντὶ 1453.

Ἄριθ. 127, στ 5. — Κατὰ παραδρομὴν σημειοῦται ἡ κγ' Μαΐου 1453.

Ἄριθ. 146. — Ὀρίζεται ἀκριβῶς, διὰ τοῦ σημειώματος τούτου, ἡ 15 Ἰανουαρίου τοῦ 1467 ὡς ἡμέρα τῆς καθαιρέσεως τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Μάρκου τοῦ Ξυλοκαράβη, ἡ παρὰ M. Γεδεών καὶ Κρούμβαχερ οὐδόλως ἀναφερομένη.

Ἄριθ. 176. — Ἐν τῷ σημείωματι τούτῳ ἐμφανίζεται πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Θεόκλητος, ἐν ᾧ κατὰ τοὺς πατριαρχικοὺς πίνακας τοῦ κ. M. Γεδεών ὀνομάζεται Θεόκλητος πατριαρχίας ἀπὸ τοῦ 1514-1520; ἐν ᾧ τὸ χρονικὸν σημείωμα καταβιβάζει τὴν πατριαρχίαν αὐτοῦ μέχρι τοῦ 1522, ὅποτε καὶ ἀρχεταὶ κατὰ τὸ ἴδιον σημείωμα ἀπὸ τῆς 31 Δεκεμβρίου τοῦ 1522 ἢ α' πατριαρχία τοῦ Ἱερεμίου Β' τοῦ ἀπὸ Σοφίας πατριαρχήσαντος κατὰ τὸν κ. Γεδεών ἀπὸ τοῦ 1520. Σημειωτέον δ' ἐνταῦθα ὅτι μὲ τὴν χρονολογίαν τοῦ

σημειώματος συμβιβάζεται και ἡ πληροφορία τοῦ Μιχαήλου ὀρίζοντες εἰς ὅτῳ και ἡμῖς τὰ ἔτη τῆς πατριαρχίας τοῦ Θεολήπτου (1514-1522).

Ἄριθ. 212, στ. 2. — «Ἀπὸ τοὺς προσάνικους». Ἡ λέξις εἶναι, νομίζω, δηλωτικὴ τῆς πατρίδος τοῦ ἀναφερομένου ἱερέως.

Ἄριθ. 246, στ. 1. — «Κατὰ τὸ σημειούμενον αὐτόθι μετ' ἀμφιβολίας ἔτος 1609, Σουλτάνος Κωνσταντινουπόλεως ἦν Ἀχμέτ ὁ Α', ὁ δ' ἐν τῷ χρονικῷ σημειώματι ἀναφερόμενος Μουράτ ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 1628-1640.

Ἄριθ. 250, στ. 4. — Γαλακτίων ὁ μετέπειτα, πάντως ὅμως πρὸ τοῦ 1627, μητροπολίτης Μελενίκου.

Ἄριθ. 251, στ. 4. — «Λαβαί μπασιά» = Λεφκελῆ πασσᾶ.

Ἄριθ. 272, στ. 3. — «Μπάνη» Βλαχικὸν νόμισμα ἰσοδυναμοῦν νῦν πρὸς 1/100 τοῦ φράγκου.

Ἄριθ. 297, στ. 1. — «Καμινίτσα». Ἴσως τὸ ἐν Πολωνίᾳ φρούριον Καμινέκ, τὸ ὁποῖον ἐξεπολιόρκησε τῷ 1672 ὁ Σουλτάνος Μωάμεθ ὁ Δ' μετὰ δεκαήμερον πολιορκίαν.

Ἄριθ. 323, στ. 8. — «ταπακάρια» ἀνάγνωθι τα(μ)πακκάρια = ταμπάκια (βуртодеψеиα), ἂν ὑπῆρχον τότε (1690) τοιαῦτα παρὰ τὴν Ἀγίαν Βηθλεέμ.

Ἄριθ. 334, στ. 7 καὶ 549 στ. 2. — «πράματα» = ζῶα. Πράτα οἱ παρ' ἡμῖν Καρακατσάνηδες λέγουσι τὰ πρόβατα.

Ἄριθ. 338, στ. 2. — «Γαλτὰ Πάνει» = Δαλταβάν πασσᾶ ὁ ἐκ Σερβίας ἐπικληθεὶς ἀκούραστος.

Ἄριθ. 344, στ. 2. — «Τυρουλώνης» καὶ στ. 5 «Τζόρλου». Ἴδε κατωτέρω ἀριθ. 354.

Αὐτόθι στ. 5. — Ἄποκαλεῖται «τρις ἐπίσκοπος» ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Κοσμᾶς, διότι τρις ἐπατριάρχησεν, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Κωνσταντινουπόλει, χρηματίσας πρότερον καὶ ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου.

Αὐτόθι στ. 6, 345, στ. 1 καὶ 531 στ. 1. — «σεφέρι» Τουρκ. σεφέρ ὁ πόλεμος, κυρίως ἐστρατεία, μεταφ. ταξίδι.

Ἄριθ. 353, στ. 4. — «δησικά» = πρὸς δεσμάς.

Ἄριθ. 354, στ. 13. — Ὁ Γεννάδιος ἦν μητροπολίτης Ἡρακλείας τῆς Θρακικῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπήγετο τότε καὶ ἡ ἐπισκοπὴ

τῆς Τσορλοῦς (Τυρολῶης), ὅπου καὶ ἀπεβίωσεν οὗτος τῷ 1718, καὶ οὐχὶ τῆς ἐν Πόντῳ (Ποντοπρακλείας) ὡς ἐκ παραδρομῆς σημειοῦται ἐν σελ. 291 τοῦ Ζ' τόμου τοῦ Νέου Ἑλληνομνημόνωνος.

Ἄριθ. 363, στ. 9. — «Τουμισδαρις νῦν Τεμισδάρη ἐν Οὐγγαρίᾳ.

Ἄριθ. 375, στ. 2. — «σοῦμα» = ἔθροισμα.

Ἄριθ. 448 — Κιουτασὺκ - κιοῖ, Μπουγιούκ - Τσεκμεζεῖ (πάλαι Ἀθύρας), Σιλισοῖα, Μπουργάζε (νῦν Λουλέ-Μπουργά), πάλαι Ἀρκαδιούπολις, Σαράντα ἐκκλησίαι (πάλαι Καρποδαίμων) ἅπασαι πόλεις καὶ κῶμαι τῆς Νοτίου Θράκης.

Φακέν (νῦν Φακὴ) Καρυο(μ)πάτι, Τσαλί-καβὰκ, Μπουχουλάρι, Τασιζικιογι καὶ Τροτοκί (Τοτρακάν ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως) ἅπαντα ἐν Βουλγαρίᾳ.

Ἄριθ. 450 (ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως) καὶ Βακαρέστι (Βουκουρέστι) ἐν Βλαχίᾳ.

Ἄριθ. 450 καὶ 493 στ. 2. — «μουτρομπι» «μουτροῦμ» = μπουδρούμ. Μέρος ἀπόκεντρον, στενωπός.

Ἄριθ. 466, στ. 6. — «ίτλάκι» = ἰπόλυσις, ἄφρσις, Τουρκ. ἰτλάκ, κυρίως διαζύγιον.

Ἄριθ. 497 στ. 2. — «Χαγιάτια» = ὑπρόστεγα.

Ἄριθ. 505 καὶ 506. Τὰ ὑπὸ τοὺς ἀριθμοὺς τούτους ἀσύμφωνα πρὸς ἄλληλα σημειώματα, ἀναφέρουσι τὸ μὲν α' ὡς ἔτος καθαιρέσεως τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Νισοφύτου Ζ' καὶ ἀνόδου εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τοῦ Καλλινίκου Ε' τὸ ἔτος 1800, τὸ δὲ β' τοῦτο εἰς τὸ ἔτος 1801. Ἀλλὰ συμφωνοῦσιν ἀμφότερα κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν, ὀρίζοντα τὴν γ' Ἰουνίου.

Ἄριθ. 558. Παρὰ τὴν κατὰ συνθήκην γνωστὴν χρονολογίαν τὴν ὀρίζουσιν τὰ ἔτη τῆς πατριαρχίας τοῦ Ἰωάννου Η' Ξιφιλίνου εἰς ἑνδεκα, ἀπὸ τοῦ 1064 μέχρι τοῦ 1070, τὸ σημείωμα τοῦτο ἀναφέρει ἔτη γ' καὶ μῆνας γ' (:) ὀρίζον ὡς ἔτος τῆς χειροτονίας αὐτοῦ τὸ α', ἐνῶ παρὰ τῷ κ. Μ. Γεδειῶν φέρεται ὡς ἐποχὴ αὐτῆς ἢ α' Ἰανουαρίου 1064.